EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 19.6.2024.
COM(2024) 616 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Luksemburgas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

{SWD(2024) 600 final} - {SWD(2024) 616 final}

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Luksemburgas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97[1], un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

(1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241[2], ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms, stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. Atveseļošanas un noturības mehānisms nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi radot ES finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas pusgada prioritātēm tas palīdz panākt ekonomikas un sociālo atveseļošanu un īstenot ilgtspējīgu reformas un investīcijas, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju ES un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāku īstenošanu.

(2) 2023. gada 27. februārī pieņemtās *REPowerEU* regulas[3] mērķis ir pakāpeniski izbeigt ES atkarību no Krievijas fosilā kurināmā importa. Tas palīdzēs iegūt enerģētisko

---

[1] OV L 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp.). ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj.

drošību un dažādot ES energoapgādi, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti.

(3) Komisija 2023. gada 16. martā nāca klajā ar paziņojumu "ES ilgtermiņa konkurētspēja: skatījums pēc 2030. gada"[4], lai nodrošinātu informācijas bāzi lēmumiem par politiku un radītu pamatnosacījumus izaugsmes palielināšanai. Paziņojumā kā viens no deviņiem savstarpēji pastiprinošiem faktoriem bija minēta konkurētspēja. Citi faktori bija piekļuve privātajam kapitālam, pētniecība un inovācija, izglītība un prasmes, kā arī vienotais tirgus – ārkārtīgi svarīgas politikas prioritātes, kas palīdzētu reformām un investīcijām atrisināt pašreizējās produktivitātes problēmas, kā arī vairotu ES un tās dalībvalstu ilgtermiņa konkurētspēju. 2024. gada 14. februārī Komisija pēc minētā paziņojuma pieņēma ziņojumu par vienoto tirgu un konkurētspēju[5]. Ziņojumā detalizēti aprakstīts, kādas konkurētspējas priekšrocības sagādā Eiropas vienotais tirgus un kādi apgrūtinājumi vēl aizvien pastāv, tajā tiek analizētas gada norises, vadoties pēc deviņiem identificētajiem konkurētspējas faktoriem.

(4) 2023. gada 21. novembrī Komisija pieņēma 2024. gada ilgtspējīgas izaugsmes pētījumu[6], tādējādi uzsākot 2024. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada ciklu. Eiropadome 2024. gada 22. martā apstiprināja pētījumā izvirzītās prioritātes saistībā ar konkurētspējīgas ilgtspējas četrām dimensijām. Komisija 2023. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī 2024. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā tā nenorādīja Luksemburgu kā vienu no dalībvalstīm, kuras var skart vai apdraudēt nelīdzsvarotība un par kurām būs jāizstrādā padziļinātais pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kuru Padome pieņēma 2024. gada 12. aprīlī, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2024. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana un kuru Padome pieņēma 2024. gada 11. martā. 2024. gada 18. aprīlī Komisija pieņēma atzinumu par Luksemburgas 2024. gada budžeta plāna projektu.

(5) ES jaunais ekonomikas pārvaldības satvars stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Šis satvars ietver jauno Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97. Tas ietver arī grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu, un grozīto Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām[7]. Jaunais satvars ir vērsts uz valsts parāda atmaksājamību, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, kā arī pakāpenisku fiskālo konsolidāciju, kas panākamas ar reformām un investīcijām. Tas veicina valstu līdzatbildību un vairāk orientējas uz vidēju termiņu, piedevām plānota efektīvāka un konsekventāka izpilde. Katrai dalībvalstij būtu jāiesniedz Padomei un Komisijai savs vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns. Valsts vidēja termiņa fiskālajā un strukturālajā plānā ir iekļautas

4 COM(2023) 168 final.
5 COM(2024) 77 final.
6 COM(2023) 901 final.
7 Padomes Regula (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj) un Padomes Direktīva (ES) 2024/1265 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

dalībvalsts fiskālās, reformu un investīciju saistības, plānošanas periodam aptverot 4 vai 5 gadus atkarībā no tā, cik ilgs ir valsts likumdevēja parastais darbības laiks. Neto izdevumu virzībai[8] valstu vidēja termiņa fiskāli strukturālajos plānos būtu jāatbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām, piemēram, par to, ka līdz korekcijas perioda beigām jāpanāk vai jānotur vispārējās valdības parāda ticama samazināšanās vai tai jāsaglabājas piesardzīgā līmenī, kas ir zemāks par 60 % no IKP, un ka valdības budžeta deficīts vidējā termiņā jāsamazina un/vai jāsaglabā zem 3 % no IKP. Ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu saskaņā ar Regulā (ES) 2024/1263 izklāstītajiem kritērijiem, korekcijas periodu var pagarināt ne vairāk kā par 3 gadiem. Lai palīdzētu sagatavot minētos plānus, Komisija ir paredzējusi 2024. gada 21. jūnijā nosūtīt dalībvalstīm norādījumus par ziņām, ko iekļaut plānā un turpmākajos gada progresa ziņojumos, kuri tām būs jāiesniedz, un saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 5. pantu nosūtīs tām tehniskos norādījumus par fiskālo korekciju (attiecīgā gadījumā atsauces trajektoriju un tehnisko informāciju). Dalībvalstīm savi vidēja termiņa fiskāli strukturālie plāni būtu jāiesniedz līdz 2024. gada 20. septembrim, izņemot, ja dalībvalsts un Komisija vienojas šo termiņu pagarināt par saprātīgu laikposmu. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka šajā procesā iesaistās arī valstu parlamenti, un pēc vajadzības būtu jāapspriežas ar neatkarīgām fiskālajām iestādēm, sociālajiem partneriem un citām ieinteresētajām personām.

(6) 2024. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās atbilstoši Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanai. Lai īstenotu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo šie plāni palīdz reāli novērst visas problēmas, kas minētas iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtisku to daļu. Konkrētām valstīm adresētie 2019., 2020., 2022. un 2023. gada ieteikumi joprojām ir vienlīdz svarīgi arī attiecībā uz atveseļošanas un noturības plāniem saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 14., 18. un 21. pantu.

(7) Luksemburga savu atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu iesniedza Komisijai 2021. gada 30. aprīlī. Komisija atbilstoši Regulas (ES) 2021/241 19. pantam novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanīgumu, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma lēmumu par Luksemburgas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu[9] un 2023. gada 17. janvārī grozīja šo lēmumu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 2. punktu, lai atjauninātu neatmaksājamā finanšu atbalsta maksimālo finanšu iemaksu[10]. Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu par to, ka Luksemburga ir apmierinoši izpildījusi attiecīgos atskaites punktus

---

8 Neto izdevumi, kā definēts 2. pantā Padomes 2024. gada 29. aprīļa Regulā (ES) 2024/1263 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj). "Neto izdevumi" ir visi valdības izdevumi, i) atskaitot procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

9 Padomes Īstenošanas lēmums (2021. gada 13. jūlijs) par Luksemburgas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (10155/2021).

10 Padomes Īstenošanas lēmums (2023. gada 17. janvāris), ar ko groza Īstenošanas lēmumu (2021. gada 13. jūlijs) par Luksemburgas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (16022/2022).

un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša izpilde nozīmē arī to, ka nav bijis regresa attiecībā uz iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

(8) 2024. gada 26. aprīlī Luksemburga iesniedza savu 2024. gada valsts reformu programmu un 2024. gada 25. aprīlī – 2024. gada stabilitātes un izaugsmes programmu, ievērojot Regulas (EK) 1466/97 4. panta 1. punktu. Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 27. pantā, 2024. gada valsts reformu programma atspoguļo arī Luksemburgas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā.

(9) Komisija 2024. gada ziņojumu par Luksemburgu[11] publicēja 2024. gada 19. jūnijā. Tajā tika izvērtēts, kā Luksemburga īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma laikposmā no 2019. gada līdz 2023. gadam, un kā Luksemburga īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Balstoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti bija norādīti trūkumi attiecībā uz tādu problēmjautājumu risināšanu, kuri nav ietverti vai ir tikai daļēji ietverti atveseļošanas un noturības plānā, kā arī jauni un nupat iezīmējušies problēmjautājumi. Tajā bija arī novērtēts Luksemburgas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un ES pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

(10) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem[12] Luksemburgas vispārējās valdības budžeta deficīts no 0,3 % no IKP 2022. gadā palielinājās līdz 1,3 % 2023. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds no 24,7 % no IKP 2022. gada beigās palielinājās līdz 25,7 % 2023. gada beigās.

(11) Padome 2022. gada 12. jūlijā ieteica Luksemburgai rīkoties, lai nodrošinātu, ka 2023. gadā valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums atbilst kopumā neitrālai fiskālās politikas nostājai[13], ņemot vērā to, ka turpinās pagaidu un mērķorientēta atbalsta sniegšana pret energocenu kāpumu visneaizsargātākajām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, kā arī personām, kas bēg no Ukrainas. Luksemburgai tika ieteikts būt gatavai kārtējos izdevumus pielāgot mainīgajai situācijai. Luksemburgai tika arī ieteikts palielināt publiskās investīcijas, kas sekmētu zaļo un digitālo pārkārtošanos un enerģētisko drošību, ņemot vērā *REPowerEU* iniciatīvu, tostarp, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu un citus Savienības fondus. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālās politikas nostāja[14] 2023. gadā bija ekspansīva: 3,2 % apmērā no IKP, šajā kontekstā ņemot vērā augstu inflāciju. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) pieaugumam 2023. gadā bija ekspansīva ietekme uz fiskālo nostāju, kas atbilst 2,7 % no IKP. Valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu (atskaitot

---

11 SWD(2024) 616 final.

12 *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2024.

13 Pamatojoties uz Komisijas 2024. gada pavasara prognozi, vidēja termiņa potenciālās izlaides pieaugums, ko izmanto fiskālās nostājas mērīšanai, Luksemburgā 2023. gadā nominālā izteiksmē ir bijis 5,6 %, ņemot vērā 10 gadu vidējo reālo potenciālo izaugsmes tempu un 2023. gada IKP deflatoru.

14 Fiskālā nostāja tiek definēta kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Ar tās palīdzību novērtē ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālā nostāja tiek mērīta kā starpība starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus (un neierēķinot ar Covid-19 krīzi saistītos pagaidu ārkārtas pasākumus) un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

diskrecionāros ieņēmumu pasākumus) ekspansīvo pieaugumu veicināja nemērķtiecīgi ārkārtas pasākumi enerģētikas jomā, pastāvīgs publiskā sektora algu un sociālo pabalstu pieaugums, lielākas valdības investīcijas un PVN likmju samazinājums par vienu procentpunktu 2023. gadā. Kopumā – 2023. gada valsts finansēto primāro kārtējo izdevumu pieaugums neatbilda Padomes ieteikumam. Izdevumi, kas finansēti no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem, 2023. gadā veidoja 0,1 % no IKP. Valsts finansētās investīcijas 2023. gadā bija 4,7 % no IKP – salīdzinājumā ar 2022. gadu tas ir palielinājums par 0,5 procentpunktiem. Luksemburga no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām un citiem ES fondiem finansēja papildu investīcijas. Luksemburga finansēja publiskās investīcijas zaļās un digitālās pārkārtošanās jomā, piemēram, sabiedriskajā transportā, energoefektivitātē un zaļajā mobilitātē, kā arī sabiedriskajos digitālajos pakalpojumos, ko daļēji finansē no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem ES fondiem.

(12) 2024. gada stabilitātes programmas galvenās prognozes ir šādas. Budžeta prognožu pamatā esošajā makroekonomikas scenārijā paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies par 2,0 % un 2025. gadā par 3,0 %, turklāt SPCI inflācija 2024. gadā plānota 1,9 % apmērā un 2025. gadā 3,2 % apmērā. Gaidāms, ka vispārējās valdības budžeta deficīts palielināsies līdz 1,2 % no IKP 2024. gadā un saglabāsies stabils 1,2 % no IKP 2025. gadā, turklāt sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās būs palielinājusies līdz 26,5 % un 2025. gada beigās – līdz 26,9 %. Prognozēts, ka pēc 2025. gada vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies līdz 0,9 % no IKP 2026. gadā un saglabāsies stabils 2027. gadā. Līdz ar to tiek plānots, ka vispārējās valdības bilance visā programmas aptvertajā laikā saglabāsies zem deficīta atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP. Toties paredzams, ka pēc 2025. gada vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2026. gadā pakāpeniski palielināsies līdz 27,3 % un 2027. gadā saglabāsies stabila.

(13) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka reālais IKP 2024. gadā palielināsies par 1,4 % un 2025. gadā par 2,3 %, taču SPCI inflācija 2024. gadā plānota 2,3 % apmērā un 2025. gadā 2,0 % apmērā.

(14) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka valdības budžeta deficīts 2024. gadā būs 1,7 % no IKP, turklāt paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās sasniegs 27,1 %. Deficīta rādītāja pieaugums 2024. gadā galvenokārt atspoguļo joprojām lielos izdevumus publiskā sektora darbinieku atalgojumam un sociālajiem pabalstiem, ko rada automātiskā indeksācija un zemāki ieņēmumi, galvenokārt diskrecionāru pasākumu dēļ, piemēram, iedzīvotāju ienākuma nodokļa kategoriju augšupēja korekcija un kompensācijas uzņēmumiem par trešo 2023. gada algu indeksa daļu, 2024. gadā samazinot darba devēju sociālās iemaksas. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm fiskālā nostāja 2024. gadā būs ekspansīva – tā palielināsies par 0,4 % no IKP.

(15) Komisijas 2024. gada pavasara prognozē paredzēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma neatmaksājamā atbalsta (“dotācijām”) 2024. gadā tiks finansēti izdevumi, kuru vērtība atbilst 0,1 % no IKP (salīdzinājumā ar mazāk nekā 0,1 % no IKP 2023. gadā). No Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām finansētie izdevumi dos iespēju veikt kvalitatīvas investīcijas un produktivitāti palielinošas reformas, tiešā veidā neietekmējot Luksemburgas vispārējās valdības bilanci un valsts parādu.

(16) Padome 2023. gada 14. jūlijā ieteica[15] Luksemburgai nodrošināt, ka 2024. gadā tiek īstenota piesardzīga fiskālā politika, jo īpaši ierobežojot valsts finansēto neto primāro izdevumu[16] nominālo pieaugumu līdz ne vairāk kā 4,8 %. Dalībvalstis tika aicinātas savu 2023. gada budžetu izpildes un 2024. gada budžeta plāna projektu sagatavošanas gaitā ņemt vērā, ka Komisija, pamatojoties uz 2023. gada budžeta izpildes rezultātu datiem, ierosinās Padomei sākt uz budžeta deficītu balstītas pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi Luksemburgas neto valsts finansētie primārie izdevumi 2024. gadā pieaugs par 6,8 %, tātad šis rādītājs pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Šis izdevumu pārsniegums salīdzinājumā ar valsts finansēto neto primāro izdevumu ieteikto maksimālo pieauguma tempu 2024. gadā atbilst 0,9 % no IKP. Pastāv risks, ka tas nenodrošinās atbilstību Padomes ieteikumam.

(17) Turklāt Padome ieteica Luksemburgai 2023. un 2024. gadā pēc iespējas drīz izbeigt spēkā esošos ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus un attiecīgos ietaupījumus izmantot valdības budžeta deficīta samazināšanai. Padome arī precizēja, ka tad, ja enerģijas cenas atkal pieaugtu un tāpēc būtu nepieciešami jauni atbalsta pasākumi vai būtu jāturpina esošie pasākumi, Luksemburgai būtu jānodrošina, ka tie ir vērsti uz neaizsargātu mājsaimniecību un uzņēmumu aizsardzību, ir fiskāli pieņemami un saglabā stimulus taupīt enerģiju. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi enerģētikas atbalsta pasākumu prognozētās neto budžeta izmaksas[17] ir 0,9 % no IKP 2023. gadā, 2024. gadā būs 0,5 % un 2025. gadā – 0,3 %. Konkrētāk, tiek pieņemts, ka pasākumi gāzes un elektroenerģijas cenu pieauguma ierobežošanai un subsīdijas apkures izmaksu ierobežošanai paliks spēkā 2024. un 2025. gadā[18].

(18) Ja attiecīgie ietaupījumi atbilstoši Padomes ieteikumam tiktu izmantoti valdības budžeta deficīta mazināšanai, minētās prognozes 2024. gadā nozīmētu fiskālo korekciju 0,5 % apmērā no IKP (neto valsts finansēto primāro izdevumu[19] ekspansīvā ietekme uz fiskālo nostāju tajā pašā gadā būtu 0,3 % apmērā no IKP). Netiek prognozēts, ka enerģētikas atbalsta pasākumi tiktu izbeigti pēc iespējas drīz 2023. un 2024. gadā. Pastāv risks, ka tas nenodrošinās atbilstību Padomes ieteikumam. Turklāt netiek prognozēts, ka attiecīgie ietaupījumi tiks pilnībā izmantoti valdības budžeta deficīta samazināšanai. Arī tas rada risku, ka nebūs nodrošināta atbilstība Padomes ieteikumam. Lēsts, ka budžeta izmaksas par ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumiem, kas vērsti uz neaizsargātām mājsaimniecībām un uzņēmumiem, 2024. gadā būs 0,1 %

---

15 Padomes Ieteikums (2023. gada 14. jūlijs) par Luksemburgas 2023. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Luksemburgas 2023. gada stabilitātes programmu (OV C 312, 1.9.2023., 145. lpp.).

16 Neto primārie izdevumi tiek definēti kā valsts finansētie izdevumi, no kuriem atņemti i) diskrecionārie ieņēmumu pasākumi, ii) procentu izdevumi, iii) cikliskā bezdarba izdevumi un iv) vienreizējie un citi pagaidu pasākumi.

17 Šis lielums atspoguļo minēto pasākumu gada budžeta izmaksas, ievērojot ieņēmumus un izdevumus un attiecīgā gadījumā atskaitot ieņēmumus no nodokļiem par enerģijas piegādātāju negaidīto papildu peļņu.

18 Komisijas 2024. gada pavasara prognozē principā tiek pieņemts, ka pasākumi, kas saskaņā ar Luksemburgas sniegto informāciju paliek spēkā līdz 2024. gada beigām, ietekmēs budžetu arī 2025. gadā.

19 Šī ietekme tiek noteikta kā vispārējās valdības primāro izdevumu izmaiņas, atskaitot i) diskrecionāro ieņēmumu pasākumu izmaiņu ietekmi uz budžetu, ii) vienreizējos izdevumus, iii) cikliskā bezdarba izdevumus un iv) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citu ES fondu neatmaksājamā atbalsta (dotācijām) finansētos izdevumus, attiecībā pret nominālā IKP potenciālā pieauguma vidēja termiņa (10 gadu) vidējo rādītāju, izsakot kā attiecību pret nominālo IKP.

apmērā no IKP (0,4 % 2023. gadā), un šo izmaksu daļa 0,1 % apmērā no IKP saglabā cenas signālu samazināt enerģijas patēriņu un palielināt energoefektivitāti (0,3 % 2023. gadā).

(19) Padome turklāt Luksemburgai ieteica saglabāt valsts finansētās publiskās investīcijas un nodrošināt Atveseļošanas un noturības mehānisma dotāciju un citu ES fondu efektīvu apguvi, jo īpaši nolūkā veicināt zaļo un digitālo pārkārtošanos. Saskaņā ar Komisijas 2024. gada pavasara prognozi valsts finansētās publiskās investīcijas 2024. gadā nedaudz samazināsies līdz 4,6 % no IKP (2023. gadā tās bija 4,7 % no IKP). Tas galvenokārt ir saistīts ar militārā satelīta piegādes aizkavēšanos, kas tagad, paredzams, notiks 2025. gadā. Ņemot vērā šo papildu faktoru un to, ka saskaņā ar Komisijas pavasara prognozi paredzams, ka Luksemburgas publisko investīciju attiecība pret IKP saglabāsies stabila un augstā līmenī visā prognozes periodā, tiek vērtēts, ka publiskās investīcijas 2024. gadā atbilst Padomes ieteikumam. Paredzams, ka publiskie izdevumi, kas tiek finansēti no ieņēmumiem no ES fondiem, tai skaitā no Atveseļošanas un noturības mehānisma dotācijām, 2024. gadā palielināsies līdz 0,2 % no IKP salīdzinājumā ar 0,1 % no IKP 2023. gadā.

(20) Pamatojoties uz prognozes sagatavošanas termiņā zināmajiem politikas pasākumiem un pieņēmumu, ka politika nemainīsies, Komisija savā 2024. gada pavasara prognozē paredz, ka valdības budžeta deficīts 2025. gadā būs 1,9 % no IKP. Paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2025. gada beigās palielināsies līdz 28,5 %. Deficīta attiecības pieaugumu 2025. gadā galvenokārt nosaka lielāki izdevumi attiecībā uz publiskā sektora darbinieku atalgojumu, sociālajiem pabalstiem un publiskajām investīcijām.

(21) Tiek prognozēts, ka paredzamās demogrāfiskās pārmaiņas saistībā ar sabiedrības novecošanu apvienojumā ar neto migrācijas samazinājumu nākamajās desmitgadēs ievērojami palielinās valdības pensiju izdevumus. Paredzams, ka pensiju izdevumi šīs desmitgades otrajā pusē pārsniegs ienākumus no pensiju iemaksām, un pēc tam šis deficīts pakāpeniski pieaugs. Šo nelīdzsvarotību lielā mērā var izskaidrot ar to, ka sabiedrības novecošanas rezultātā palielinās pensionāru skaits uz vienu darba ņēmēju, kā rezultātā pieaug vecumatkarības koeficients. Komisijas 2024. gada ziņojumā par novecošanu tiek prognozēts, ka, neveicot politikas korekcijas, rezerve, kas paredzēta pensiju sistēmas finansiālā līdzsvara aizsardzībai, līdz 2040. gadu sākumam nokritīsies zem valsts tiesību aktos paredzētās robežvērtības. Prognozes liecina, ka, tiklīdz šī robežvērtība būs sasniegta, rezerve tiks izsmelta 5 vai 6 gadu laikā. Paredzams, ka ilgtermiņā pensiju izdevumu pieaugums divkāršosies, līdz 2070. gadam sasniedzot aptuveni 17 % no IKP, kas, iespējams, ir lielākais īpatsvars ES. Tas apdraudētu Luksemburgas pensiju sistēmas finansiālo ilgtspēju, vienlaikus palielinot valsts parādu. Pasākumi, kuru mērķis ir veicināt ilgāku darba mūžu un augstākus gados vecāku darba ņēmēju līdzdalības rādītājus, palīdzētu risināt šo jautājumu un atbalstītu ekonomikas izaugsmi.

(22) Straujais iedzīvotāju skaita pieaugums un hipotekāro aizdevumu pieaugums apsteidza piedāvājuma pieaugumu mājokļu tirgū desmit gados pirms nesenās enerģētikas krīzes. Mājokļu piedāvājuma neelastīgums galvenokārt ir saistīts ar zemes saglabāšanas praksi. Tas ir novedis pie ievērojama mājokļu trūkuma, izmaksu pieauguma un riska, ka mājokļu tirgū ir pārāk augsts novērtējums un ir samazināta mājokļu pieejamība par pieņemamu cenu – problēmas, kas nesamērīgi ietekmē neaizsargātos iedzīvotājus un var ietekmēt arī Luksemburgas pievilcīgumu gan darba ņēmējiem, gan uzņēmumiem. 2023. gadā mājokļu tirgū notika krasa lejupslīde, ko izraisīja enerģijas cenu pieaugums un stingrāki monetārās politikas ierobežojumi, kas mazināja patērētāju uzticēšanos.

Tai sekojošais jaunu mājokļu un zemes piedāvājuma kritums, sasniedzot rekordzemu līmeni, ir kavējis nepieciešamās cenu korekcijas un paātrinājis ievērojamu būvniecības aktivitātes samazināšanos. Ilgstošie centieni stabilizēt tirgus cenas nav bijuši sekmīgi daļēji tāpēc, ka nodokļu sistēma rada lielākus ieņēmumus no nekustamā īpašuma pārdošanas un iegādes nekā no īpašumtiesībām, veicinot cenu neelastību un ciklisku pieaugumu. Lai gan nesenie fiskālie pasākumi ir mazinājuši finansiālo spriedzi mājsaimniecībās un būvniecības nozarē, mājokļu īpašuma subsīdijas ir palielinājušas mājokļu cenas pirms nodokļu nomaksas, kas galvenokārt nāk par labu turīgajiem īpašniekiem un investoriem.

(23) Luksemburga ir maza un atvērta ekonomika ar lielu starptautisku finanšu nozari, kurā daudzas starptautisku uzņēmumu grupas savas uzņēmējdarbības ietvaros novirza lielas kapitāla plūsmas. Tomēr ievērojama šīs darbības daļa notiek starptautisku uzņēmumu grupu struktūru ietvaros. Tās var izmantot Luksemburgas nodokļu sistēmas nepilnības, kas samazina ar nodokli apliekamos ienākumus. Joprojām pastāv bažas par pasākumiem, kuru darbības joma ir pārāk šaura un kuri pieļauj zemus ieturamos nodokļus vai vispār neparedz ieturamos nodokļus par procentu un honorāru maksājumiem zemu un nulles nodokļu jurisdikcijām[20]. 2. pīlāra direktīva Luksemburgā stājās spēkā 2024. gada 1. janvārī, ieviešot minimālo faktisko uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi 15 % apmērā starptautiskiem uzņēmumiem, kas darbojas valstī. Ņemot vērā direktīvas darbības jomu, paredzams, ka tā tikai daļēji risinās izejošo maksājumu problēmu, ņemot vērā, ka tā attiecas tikai uz lieliem starptautiskiem uzņēmumiem un izslēdz konkrētas nozares.

(24) Kā paredzēts Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. kritērijā, atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Paredzams, ka tās palīdzēs efektīvi risināt problēmas, kas konstatētas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, – visas vai ievērojamu to daļu. Šajā saspringtajā termiņā ir svarīgi nekavējoties turpināt efektīvu plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, kad tā tiks pieņemta, īstenošanu, lai zaļā un digitālā pārkārtošanās uzlabotu Luksemburgas ilgtermiņa konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot sociālo taisnīgumu. Lai izpildītu plānā noteiktās saistības līdz 2026. gada augustam, Luksemburgai ir svarīgi turpināt reformu un investīciju īstenošanu. Joprojām ir būtiski sistemātiski iesaistīt vietējās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību atveseļošanas un noturības plāna sekmīgā īstenošanā.

(25) Gatavojot kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatu, Luksemburgai saskaņā ar Regulas 2021/1060 18. pantu līdz 2025. gada martam jāpārskata katra programma, cita starpā ņemot vērā 2024. gada konkrētajai valstij adresētajos ieteikumos norādītos problēmjautājumus, kā arī nacionālo enerģētikas un klimata plānu. Uz pārskata pamata notiek katrā programmā iekļautā ES finansējuma galīgā piešķiršana. Lai gan Luksemburgai ir zināms progress kohēzijas politikas programmu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā, problēmjautājumi ir saglabājušies. Luksemburgā joprojām vērojamas arī ievērojamas sociālekonomiskās atšķirības starp lielpilsētām, mazpilsētām, piepilsētām un ārpuspilsētu teritorijām. Ir svarīgi paātrināt kohēzijas politikas īstenošanu, un programmās saskaņotās prioritātes joprojām ir aktuālas. Īpaši svarīgi ir ātri īstenot investīcijas saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos. Prioritāte

[20] Zemu nodokļu vai nulles nodokļu jurisdikcijām, kas nav valstis, kuras iekļautas Savienības sarakstā ar jurisdikcijām, kas nesadarbojas.

joprojām ir ieguldījumi prasmēs, lai atvieglotu karjeras maiņu un profesionālo mobilitāti atbilstoši darba tirgus vajadzībām, īpašu uzmanību pievēršot gados vecākiem darba ņēmējiem un cilvēkiem ar zemu kvalifikāciju, kā arī neaizsargātu cilvēku, jo īpaši cilvēku ar migrantu izcelsmi, aktivizēšanai un sociālajai integrācijai. Eiropas Garantijas bērniem īstenošana, jo īpaši nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu integrācija, pateicoties kvalitatīvai izglītībai un apmācībai, joprojām ir svarīga. Luksemburga varētu arī izmantot Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas iniciatīvu, lai atbalstītu industriālo pārveidi, jo īpaši investējot stratēģiskās vērtības ķēdēs, piemēram, neto nulles emisiju industrijā, energoietilpīgu nozaru dekarbonizācijā un digitālajā inovācijā.

(26) Papildus ekonomiskajām un sociālajām problēmām, kas risinātas atveseļošanas un noturības plānā un citos ES fondos, Luksemburga saskaras ar vairākām papildu problēmām saistībā ar izglītības sistēmas nepilnībām, kuras palielina nevienlīdzību, un jautājumiem saistībā ar investīcijām uzņēmējdarbībā, tostarp pētniecību un izstrādi, enerģētikas politiku un zaļo pārkārtošanos, tostarp iespējamiem šķēršļiem pārejai no fosilā kurināmā un transporta tīkla problēmām.

(27) Skolēnu pamatprasmes un vispārējais sniegums lielā mērā ir atkarīgs no viņu sociālekonomiskās un valodas izcelsmes. Saskaņā ar pēdējo 2018. gadā veikto aptauju, kurā Luksemburga piedalījās, vidējais pamatzināšanu un prasmju līmenis 15 gadu vecumā, ko mēra Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmā (*PISA*), Luksemburgā ir ievērojami zemāks nekā vidēji ES. Atšķirība starp skolēniem, kuriem ir priekšrocības, un viņu nelabvēlīgā situācijā esošajiem vienaudžiem Luksemburgā ir lielāka nekā jebkurā citā ES valstī. Izglītības sistēma nenodrošina visiem skolēniem pietiekamas vajadzīgās pamatprasmes, lai apmierinātu valsts darba tirgus vajadzības. Valsts zināšanu pārbaužu testi liecina, ka, sākot skolu, skolēniem ir nepieciešamās pamatprasmes, lai sāktu apgūt lasīt un rakstītprasmi, lai gan sākotnējo prasmju līmenis skolēnu vidū ievērojami atšķiras. Tomēr, sākot no sākumskolas 3. klases, kad skolēniem ir 8 gadi, atšķirības prasmju līmenī palielinās. Skolēnu sniegums vācu valodas lasītprasmē un matemātikā ievērojami pasliktinās, jo īpaši to skolēnu sniegums, kuri nāk no nelabvēlīgas vides vai kuru pirmā valoda nav ne vācu, ne luksemburgiešu valoda. Zaļā pārkārtošanās nozīmē strukturālas pārmaiņas darba tirgū. Šajā kontekstā ir palielinājusies prasmju pilnveide un pārkvalifikācija nozarēs, kurās vērojama lejupslīde un pārmaiņas, bet joprojām pastāv prasmju neatbilstības risks.

(28) Dalība apmācībā pēdējo 12 mēnešu laikā pārsniedz ES vidējo rādītāju (50 % salīdzinājumā ar 46,6 %), taču dažādās grupās tā joprojām ir nevienmērīga. Lai gan bezdarbnieku vidū dalības līmenis apmācībās ir ļoti augsts, tas ir zemāks mazkvalificētu darbinieku (24,2 %) un gados vecāku darba ņēmēju vidū (32,5 %). Nozaru pētījumi par profesijām un prasmēm, ko veic Valsts nodarbinātības dienests sadarbībā ar uzņēmumu federāciju (*Union des entreprises luxembourgeoises*), liecina, ka visās nozarēs arvien pieaug pieprasījums pēc prasmēm, kas vajadzīgas visās jomās, jo īpaši attiecībā uz starpdisciplināro prasmju (uzvedības, digitālo, pārvaldības, valodu u. c.) nozīmi un spēju pielāgoties pārmaiņām. Lai gan ESAO apstiprināja Luksemburgas augsto sniegumu prasmju jomā 2023. gadā, tā arī uzsvēra tādas būtiskas problēmas kā talantu trūkums, zemā līdzdalība pieaugušo izglītībā visnelabvēlīgākajā situācijā esošo iedzīvotāju vidū un uzticamu datu trūkums par vajadzīgajām prasmēm. Neraugoties uz vairākām iniciatīvām pēdējos gados, lai veicinātu profesionālo apmācību darba meklētāju vidū, risinātu digitalizācijas problēmas un stiprinātu spēju prognozēt nākotnē vajadzīgās prasmes, joprojām ir

vajadzīgi efektīvi risinājumi, lai uzlabotu mazāk kvalificētu un gados vecāku darba ņēmēju piekļuvi mūžizglītībai.

(29) Darba ražīgums Luksemburgā joprojām ir viens no augstākajiem ES. Tomēr kopš globālās finanšu krīzes tā ir piedzīvojusi ievērojamu lejupslīdi, un pēdējā laikā šī lejupslīde ir ievērojami paātrinājusies. Gadu desmitiem uzņēmējdarbības investīcijas ir bijušas starp zemākajām ES, jo īpaši pētniecībā un izstrādē. Tradicionāli zemais investīciju līmenis, ko pamato ar Luksemburgas uz pakalpojumiem orientētās ekonomikas mazākām vajadzībām pēc investīcijām, var vairs nebūt pietiekams, tā kā papildus jau esošajām problēmām radīsies jaunas problēmas saistībā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, Darba ņēmēju trūkums ir būtisks šķērslis investīcijām, un šī problēma varētu saasināties augsto mājokļu cenu, lielā attāluma līdz darbavietai un satiksmes sastrēgumu dēļ, samazinot Luksemburgas kā darba vietas pievilcību. Trīs algu indeksācijas, ko izraisīja augstā inflācija 2023. gadā — pirmo reizi — ir mazinājušas uzņēmumu konkurētspēju dažādās nozares, un nefinanšu uzņēmējdarbības nozares, jo īpaši mazāk produktīvās nozares, to izjūt visvairāk. Ja šī tendence saglabāsies, tā varētu kavēt investīcijas jaunās nozarēs un mainīt uzņēmumu lēmumus par pārvietošanu.

(30) Publiskais atbalsts uzņēmējdarbības inovācijai Luksemburgā šobrīd ir ierobežots salīdzinājumā ar citām valstīm, kuras bieži vien sniedz netiešu atbalstu, izmantojot nodokļu kredītu pētniecībai un izstrādei. Valdība šobrīd 25 % no sava pētniecībai un izstrādei paredzētā budžeta velta konkrētiem projektiem, dažos no kuriem ir iesaistīti privātie partneri, lai gan lielākā daļa budžeta (75 %) tiek novirzīts iestāžu atbalstam. Uzņēmumu pētniecība un izstrāde saņem salīdzinoši nelielu finansējuma daļu no valdības, proti, 6 %. Lai efektīvāk atbalstītu inovāciju, Luksemburga varētu apsvērt iespēju stiprināt savu finansēšanas modeli, tajā iekļaujot vairāk sadarbības projektu ar privāto sektoru. Tieši ieguldot uzņēmumu virzītā inovācijā, valstij ir potenciāls stimulēt privātos pētniecības un izstrādes centienus un palielināt vispārējo ražīgumu.

(31) Būtisks izaicinājums ir saglabāt Luksemburgas kā globāla finanšu centra lomu, vienlaikus nodrošinot stabilu iekšzemes ekonomiku. Finanšu nozare, kas veido gandrīz vienu trešdaļu no IKP, ir guvusi lielu labumu no starptautiskās integrācijas. Tomēr nozares pievienotā vērtība uz vienu darba ņēmēju laikposmā no 2021. gada līdz 2023. gadam ir samazinājusies par 15 %, un šis samazinājums kopš 2007. gada ir divkāršojies, kas liecina par mazāku ieguvumu no globālās līdzdalības. Tā kā produktivitāte samazinās, diversifikācija varētu palīdzēt samazināt globālās tirdzniecības un finanšu pārmaiņu ietekmi. Turklāt starpība starp IKP un nacionālo ienākumu tagad ir 30 % no IKP, un šī atšķirība kopš globālās finanšu krīzes ir palielinājusies. Investīciju veicināšana vietējos augstvērtīgos pētniecības un izstrādes projektos varētu mazināt IKP un NKI atšķirības un atbalstīt nacionālo labklājību un bagātību.

(32) Luksemburgas energosistēmai ir raksturīga liela atkarība no importa un fosilā kurināmā (77 % no energoresursu struktūras 2022. gadā). Valsts ir liels enerģijas neto importētājs. Tā ir gandrīz pilnībā atkarīga no primārās enerģijas importa – atkarības līmenis 2022. gadā bija 91 %. Kopējā uzstādītā atjaunīgās enerģijas ražošanas jauda 2023. gadā sasniedza 782 MW, kas ir par 13,5 % vairāk nekā 2022. gadā. Tomēr atjaunīgās enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā joprojām ir viens no zemākajiem ES.

(33) Luksemburga ir panākusi ievērojamu progresu 2030. gada ES energoefektivitātes mērķrādītāju sasniegšanā, lai gan lielākā daļa shēmu joprojām ir balstītas uz dotācijām

un finanšu instrumentu izmantošana joprojām ir ļoti ierobežota, jo īpaši attiecībā uz uzņēmumiem un rūpniecību. Labākie rezultāti ir pakalpojumu nozarē, savukārt dzīvojamo ēku nozarei vēl ir jāatgūst nokavētais – tās enerģijas galapatēriņš kopš 2015. gada ir saglabājies stabils. Lai sasniegtu 2030. gada enerģētikas mērķrādītājus, Luksemburgai būs vēl vairāk jāpalielina ieceru vērienīgums siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai un atjaunīgās enerģijas un energoefektivitātes palielināšanai: 25 % enerģijas iegūt no atjaunīgajiem energoresursiem un samazināt enerģijas galapatēriņu no 40 % līdz 44 % salīdzinājumā ar 2007. gadu. Darbaspēka un prasmju trūkums nozarēs un profesijās, kas ir svarīgas zaļās pārkārtošanās īstenošanai, ieskaitot neto nulles emisiju tehnoloģiju ražošanu, ieviešanu un uzturēšanu, rada šķēršļus pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku. Lai atraisītu neizmantoto darbaspēka potenciālu, šiem pasākumiem ir jābūt pieejamiem, jo īpaši privātpersonām un tajās nozarēs, kuras visvairāk skar zaļā pārkārtošanās.

(34) Ceļu satiksmes sastrēgumi negatīvi ietekmē ekonomiku un vides ilgtspēju. Autotransports joprojām ir Luksemburgas lielākais siltumnīcefekta gāzu emisiju avots un joprojām ir svarīgs dekarbonizācijas faktors. Luksemburgas pāreja uz ilgtspējīgu transportu virzās uz priekšu, un mazas noslodzes elektrotransportlīdzekļu īpatsvars pārsniedz ES vidējo rādītāju. Tomēr ir vajadzīgas papildu investīcijas, lai palielinātu pasažieru un kravu dzelzceļa pārvadājumu īpatsvaru, jo autotransports tiek izmantots 86 % pasažieru un kravu pārvadājumu, tostarp pierobežas reģionos, lai uzlabotu pārrobežu savienojamību.

(35) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2024. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai īstenotu ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. 1., 2., 3. un 4. ieteikuma īstenošana Luksemburgai palīdzēs īstenot pirmo, otro, trešo un ceturto eurozonai adresēto ieteikumu,

AR ŠO IESAKA Luksemburgai 2024. un 2025. gadā rīkoties šādi.

1. Laikus iesniegt vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu. Izbeigt ārkārtas enerģētikas atbalsta pasākumus pirms 2024./2025. gada apkures sezonas. Risināt pensiju sistēmas ilgtspējas problēmu ilgtermiņā, jo īpaši, ierobežojot priekšlaicīgas pensionēšanās iespējas un palielinot gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmeni. Paātrināt visaptverošas zemes izmantošanas politikas un īpašuma nodokļa reformas pieņemšanu un piešķirt prioritāti liela mēroga rajonu projektu izstrādei uz valstij piederošas zemes. Intensificēt pasākumus, lai efektīvi apkarotu agresīvu nodokļu plānošanu, tostarp, nodrošinot pietiekamu nodokļu uzlikšanu izejošajiem procentu maksājumiem un honorāriem uz nulles un zemu nodokļu jurisdikcijām.

2. Turpināt ātru un efektīvu atveseļošanas un noturības plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, kad tā būs pieņemta, īstenošanu, nodrošinot reformu un investīciju pabeigšanu līdz 2026. gada augustam. Paātrināt kohēzijas politikas programmu īstenošanu. Saistībā ar vidusposma pārskatīšanu turpināt koncentrēties uz saskaņotajām prioritātēm, vienlaikus ņemot vērā Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformas piedāvātās iespējas uzlabot konkurētspēju.

3. Uzlabot skolu izglītības sistēmas sniegumu un vienlīdzīgumu, pielāgojot mācīšanu nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu un dažādu valodu izcelsmes skolēnu vajadzībām. Novērst darbaspēka trūkumu un prasmju neatbilstību, jo īpaši zaļās pārkārtošanās nolūkā.

4. Palielināt konkurētspēju, atbalstot investīcijas uzņēmējdarbībā un jaunās nozarēs, jo īpaši augsta līmeņa pētniecības un izstrādes ietilpīgās darbībās. Samazināt atkarību no fosilā kurināmā, investējot energoefektivitātē un atjaunīgā enerģijā. Arī turpmāk veicināt transporta elektrifikāciju un veikt investīcijas sabiedriskā transporta tīklos un infrastruktūrā.

Briselē,

Padomes vārdā –
priekšsēdētājs